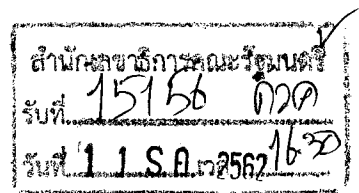

ด่วนมาก

ที่ กต ๐๒๐๔/๑๒๕๖๖

สวค. 137
วันที่ 11 ธ.ค. 62
กลา 16.35

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง (The Global Center for Mekong Studies Terms of Reference) พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ (Terms of Reference: TOR) ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง (The Global Center for Mekong Studies: GCMS) ซึ่งเป็นเครือข่ายของสถาบันคลังสมองภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (Mekong - Lancang Cooperation: MLC) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ แนวคิดการจัดตั้งศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงเป็นข้อเสนอของจีนในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ครั้งที่ ๒ ที่เมืองเสียมราฐ กัมพูชา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครือข่ายของสถาบันคลังสมองในกลุ่มประเทศสมาชิกกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้างเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ต่อมาสถาบันเพื่อการศึกษาระหว่างประเทศจีนและสถาบันเพื่อการศึกษาส่งเสริมความร่วมมือและสันติภาพกัมพูชาได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างประเทศว่าด้วยความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ ที่กรุงพนมเปญ กัมพูชา และเชิญผู้แทนสถาบันการต่างประเทศและสถาบันการทูตจากประเทศสมาชิกกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ๖ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม เข้าร่วมและประกาศการจัดตั้งศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๑ ได้รับรองปฏิญญาพนมเปญ (Phnom Penh Declaration) ระบุแสดงความยินดีที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นหนึ่งในพัฒนาการที่เป็นรูปธรรมของกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง

๑.๒ ศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๖ ประเทศข้างต้น โดยในแต่ละประเทศได้จัดตั้งศูนย์ระดับชาติ (GCMS National Center) ของตน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน (focal point) ระหว่างภาครัฐกับภาควิชาการ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสถาบัน / องค์การระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ทั้งนี้ ในส่วนของประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศได้มอบหมายให้สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ สำนักงานปลัดกระทรวง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ระดับชาติของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง (GCMS Thailand Center)

๑.๓ ศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงได้จัดการประชุม GCMS Regional Workshop และ GCMS Coordinators' Meeting ปีละ ๒ - ๓ ครั้ง โดยมีผู้แทนจากศูนย์ระดับชาติของทั้ง ๖ ประเทศเข้าร่วม ซึ่งในการประชุมที่เมืองเสียมราฐ ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ไทยได้เสนอให้มีการจัดทำเอกสาร ขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนของศูนย์ฯ ต่อมา GCMS China Center ได้ยกร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ฯ ซึ่งที่ประชุม GCMS Coordinators' Meeting ได้พิจารณาหารือร่างเอกสารดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๑.๔ ในการประชุม GCMS Coordinators' Meeting ที่หลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ขอให้ศูนย์ระดับชาติฯ ของทุกประเทศนำ ร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่กลับไปพิจารณาและแจ้งผลเพื่อแสดงความพร้อมในการรับรอง (adoption) ร่างเอกสารดังกล่าว ภายในเวลาหนึ่งเดือน และรับทราบขั้นตอนกระบวนการรับรองร่างเอกสารของฝ่ายไทยที่จะต้องนำเสนอให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบก่อนจึงจะดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา กระทรวงการต่างประเทศ โดยสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ ได้หารืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบกรอบ ความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของกระทรวงการต่างประเทศ ดังปรากฏตาม สิ่งที่มาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงเป็นเอกสารที่กำหนด กรอบการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศูนย์ระดับชาติฯ ของประเทศสมาชิกกรอบ ความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์ระดับชาติฯ ของไทย (GCMS Thailand Center) เป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวง มิได้เป็นหน่วยงานระดับกรม ก่อปรกับศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงอาจมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรมอื่น ๆ ของกระทรวงการต่างประเทศ และมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลไทย ซึ่งอาจมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ จึงเห็นควรเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ก่อนที่ฝ่ายไทยจะรับรองร่างเอกสารดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ที่ประชุม GCMS Coordinators' Meeting ที่หลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้ขอให้ศูนย์ระดับชาติฯ ของทุกประเทศนำร่างเอกสาร ขอบเขตหน้าที่กลับไปพิจารณาและแจ้งผลเพื่อแสดงความพร้อมในการรับรอง (adoption) ร่างเอกสารดังกล่าวภายใน เวลาหนึ่งเดือน และรับทราบขั้นตอนกระบวนการรับรองร่างเอกสารของฝ่ายไทยที่จะต้องนำเสนอให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาเห็นชอบก่อนจึงจะดำเนินการต่อไป จึงขอความอนุเคราะห์เสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในโอกาสแรก

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยแบ่งเป็น ๖ ส่วน ได้แก่ (๑) อารัมภบท ซึ่งกล่าวถึงความเป็นมา และวัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ฯ (๒) วิสัยทัศน์ ระบุความมุ่งหมายในการเป็นเครือข่ายของสถาบันคลังสมอง ในกลุ่มประเทศสมาชิกกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (๓) การดำเนินงาน กล่าวถึงบทบาทของศูนย์ระดับชาติฯ

และแนวทางการดำเนินงานผ่านการประชุมผู้ประสานงานของศูนย์ฯ (๔) กิจกรรมให้ความสำคัญกับแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามหลักการที่ระบุในที่ประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง รวมทั้งสอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนของประเทศสมาชิก (๕) งบประมาณ โดยงบประมาณหลักจะมาจากกองทุนพิเศษกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (MLC Special Fund) และ (๖) กระบวนการทบทวนเอกสารฯ ซึ่งจะดำเนินการโดยผู้ประสานงานของศูนย์ฯ เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและมีความจำเป็น

๔.๒ กระทรวงการต่างประเทศโดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่าร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงเป็นเอกสารที่กำหนดกรอบการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศูนย์ระดับชาติฯ ของประเทศสมาชิกกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์ระดับชาติฯ ของไทย (GCMS Thailand Center) เป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวง มิได้เป็นหน่วยงานระดับกรม กอปรกับศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขงอาจมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรมอื่น ๆ ของกระทรวงการต่างประเทศและมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลไทย ซึ่งอาจมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นควรเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๕. ประเด็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๕.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง

๕.๒ อนุมัติให้สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะ GCMS Thailand Center โดยผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้การรับรองเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง

๕.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำของร่างเอกสารขอบเขตหน้าที่ของศูนย์ระดับโลกเพื่อการศึกษาแม่น้ำโขง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศไทย โดยไม่ต้องเสนอการปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำนั้นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๔๕๑๑๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ wi.sripong@mfa.mail.go.th